

BOUSOVÁK

Dvuměsíčník ♦ Ročník 56 ♦ číslo 2/2020

Zpravodaj města Dolního Bousova

Slovo starosty

Vážení spoluobčané,
nevím, v jakém stavu se bude nacházet naše společnost, až budete číst řádky dalšího čísla zpravodaje Bousovák. Nacházíme se ve složitém období, které většina z nás nezažila. Je nutné dodržovat všechna vládní nařízení a doporučení, abychom se mohli opět vrátit do normálního života. Moc si přeji, abychom v těchto dnech našli v sobě solidaritu, odpovědnost a pokoru. Budme k sobě slušní, jednejme racionálně a nepodléhejme panice. Pouze rozum a chladná mysl nám pomůže překonat toto období. Pomáhejme potřebným, važme si těch, kteří jsou v první linii, zdravotníků, hasičů, policistů, lékárníků, prodavaček a dalších. Věřme, že všechno zlé se v dobré obrátí, i když nikdo z nás netuší, kdy to bude. Najdeme v sobě sílu a odhodlání věřit v lepší zítřky. Děkuji všem, kteří se zapojili do sítí roušek pro naše občany, zejména pro seniory.

Společenský život se téměř zastavil. Chod městského úřadu, byť v omezené míře, běží dále. Zaměstnanci úřadu jsou tu stále pro vás (být v omezeném čase), aby vám pomáhali řešit vaše problémy a dotazy.

I v této době běží plánované investiční akce, které se rozeběhly počátkem roku. Je to zejména projekt *vybudování jazykových učeben* v podkroví základní školy. Práce běží podle harmonogramu. Stavební firma Miroslav Hochman z Hrádku nad Nisou dokončila komplet bourací práce v prostorách podkroví. Nyní se pracuje na nových rozvodech zdravotní techniky, elektro a topení.

/pokračování na straně 3/

Co se děje v knihovně, když je zavřeno?

Neplánovanou uzavírkou knihovny jsme využili k revizi. Vždy jednou za 5 let je třeba provést zákonem danou inventuru celého fondu knihovny. Při ní se všechny knížky (přibližně 15 000), které nejsou právě půjčené, načtou čtečkou čárových kódů. Načítají se nejen knížky ale i hry, tematické kufříky a brožury. Po závěrečném vyhod-

nocení revize je třeba dohledat nenačtené knížky, odepsat poškozené a ztracené tituly, přebalit opotřebované obaly knih.

Revizi jsme měli původně naplánovanou na léto, ale díky mimořádnému uzavření knihovny budeme mít hotovo již v březnu, takže v létě rozhodně kvůli revizi zavírat nebudeme.

V podkroví ZŠ vznikají jazykové učebny.

Revitalizace a údržba lipové aleje v ulici V Lipkách.

Karneval DBSK navštívily žely Ninja.

KARNEVAL DOLNOBOUSOVSKÉHO SK - 2020

Maskami hojně navštívený karneval Dolnobousovského sportovního klubu těsně před karanténou.

Slovo starosty

/dokončení ze strany 1/

Pokračuji tesařské práce a připravuji se práce spojené se zateplením střechy a instalace střešních oken. Termín konec června by měl být dodržen. Následně na ukončené stavební práce naváže dodání počítačové techniky a nového nábytku. V současné době běží výběrové řízení na dodávku potřebné techniky a vybavení. Projekt je podpořen dotací z Integrovaného regionálního operačního programu.

Počátkem března se rozeběhla **III. etapa opravy hrbitovní zdi** na hrbitově v Dolním Bousově, jedná se o část zdi směrem ke kolejím. V únoru město vypsaló výběrové řízení. Nabídky podali tři uchazeči, ProGresMB s.r.o., Karel Hosa - ZETEZA a Mil & Pat s.r.o. Nejvýhodnější nabídku předložil Karel Hosa - ZETEZA ve výši 1 677 263 Kč bez DPH. Termín dokončení opravy zdi je naplánován do konce října letošního roku. Náklady budou hrazeny z rozpočtu města.

Další investicí, která se připravuje, je **oprava kovové lávky přes Klenici** u Domu s pečovatelskou službou v ulici V Lipkách, která je na hranici životnosti. Do výběrového řízení podaly nabídky firmy BREX, spol. s r.o. Liberec, DEKORSTAV s.r.o. Pardubi-

ce a Chládek a Tintěra, Pardubice a.s. Nejvýhodnější nabídku podala firma BREX, spol. s r. o. Liberec ve výši 3 756 275 Kč bez DPH. Termín stavebních prací je stanoven na květen - říjen letošního roku. Náklady budou hrazeny z rozpočtu města.

V březnu proběhlo také výběrové řízení na **opravu místní komunikace k bytovce ve Vlčím Poli**. Nabídky podaly firmy COLAS CZ, a. s., ZETA BENÁTKY s. r.o. a STRABAG a.s. Nejvýhodnější nabídku podala firma ZETA BENÁTKY s. r.o. ve výši 617 910 Kč bez DPH. V rámci projektu bude opravena příjezdová místní komunikace a parkoviště před bytovkou. Práce budou zahájeny počátkem dubna. Náklady budou opět hrazeny z rozpočtu města.

V místní části **Horní Bousov se rozeběhla oprava místní komunikace a chodníku** od bývalé nemovitosti pana Bobka. Práce provádí firma COLAS CZ, a. s. Termín dokončení je stanoven do konce května. Na tuto zakázku vypsaló město také výběrové řízení. Nabídky zaslali tři uchazeči, firma COLAS CZ, a.s., H-INTES s.r.o. a GEMA MB s.r.o. Nejvýhodnější nabídku předložila firma COLAS CZ, a. s. v celkové výši 1 201 089 Kč bez DPH. Stavební práce zahrnují opravu chodníku včetně nové dlažby a obrubníků, nový asfaltový povrch a odvodnění místní komunikace. Náklady budou hrazeny z rozpočtu města.

Na přelomu měsíce ledna a února město vypsaló výběrové řízení na **pořízení cisterny na pitnou vodu**, pro případ krizových situací při přerušení nebo nedostatku pitné vody. Součástí dodávky bude také nové kalové čerpadlo a elektrocentrála. Na pořízení cisterny město získalo dotaci z Integrovaného regionálního operačního programu. Nabídky zaslali firmy ABS MB GROUP s.r.o. a KOBIT Jičín, spol. s r.o. Nejvýhodnější nabídku předložila firma KOBIT Jičín ve výši 349 900 Kč bez DPH. Dodání cisterny je naplánováno do konce května.

Územní plán města - zastupitelstvo města dne 27. 1. 2020 schválilo na svém zasedání změnu č. 1 územního plánu města a našich místních částí. Tímto byl zakončen více jak roční legislativní proces změny územního plánu. Dokument bude důležitý pro další rozvoj našeho města a místních částí. Aktuální dokument je pro veřejnost uložen na webových stránkách města nebo je k nahlédnutí po dohodě na městském úřadě.

Podpora spolků (viz tabulka v textu) - na posledním jednání rady města, před vyhlášením nouzového stavu vládou ČR, schválila dotace spolkům na činnost v roce 2020 z rozpočtu města. Podmínkou schválení bylo podání žádosti a odevzdané vyúčtování přijaté dotace za rok 2019.

Veřejná zeleň - stále probíhá revitalizace a omlazování lipové aleje v ulici V Lipkách. Na základě odborného posouzení bylo odstraněno 40 olší a jasanů v prostoru koupaliště a hřiště s umělým povrchem. Stromy byly za zenitem životnosti a velmi nebezpečné. Po vyčištění a odvozu dřeva, bude naplánována nová výsadba a obnova prostoru. Na městském hrbitově byla vykáčena další část tují, které byly nebezpečné jak pro občany, tak pro samotnou údržbu hrobových míst. Bohužel jsme museli zatím opustit od plánovaného prořezu lip ve Vlčím Poli. Důvodem je zrušení odstávky el. energie firmou ČEZ do odvolání. Náhradní termín není zatím znám.

Co říci závěrem? Nikdo v tuto chvíli netuší, kam bude směřovat naše republika v následujících týdnech a měsících. Co bude s ekonomikou, jaký vliv bude mít výpadek ekonomiky na obce a města atd. Otázek je nespočet. Nyní si přeji, abychom situaci zvládli hlavně ve zdraví, bez stresu a paniky, abychom mohli zase společensky a kulturně žít.

S důvěrou, že bude opět dobře

Miroslav Boček
starosta města

Dotace spolkům z rozpočtu města na rok 2020

č. sml.	Název spolku	Kč	Komentář
1	Baráčníci	5 000	příspěvek na činnost
2	Dolnobousovský sportovní klub	50 000	údržba hřiště a areálu
3	SDH Horní Bousov	30 000	příspěvek na činnost
4	Rybáři MO D. Bousov	15 000	činnost mládeže - rybářské závody
5	SDH Bechov	37 000	příspěvek na činnost mládeže v PS
6	AUTO MOTO KLUB	10 000	příspěvek na činnost
7	Florbalová akademie	viz. komentář	snížení fakturace pronájmu haly o 17 000
8	Stojmír	6 000	příspěvek na činnost
9	ZO Čes. sv. včelařů D. Bousov	5 000	příspěvek na činnost
10	ProBousov, z.s.	26 500	čtenářský klub pro děti
11	Domov Modrý kámen	7 000	materiální podpora
12	Přírodovědný kroužek D. Bousov	15 000	příspěvek na činnost kroužku
13	Petr Vinický	5 000	příspěvek na činnost - reprezentace města
14	Armrestling Dolní Bousov	5 000	příspěvek na činnost
15	Spokojený domov	30 000	příspěvek na sociální služby
16	Stolní tenis D. Bousov, z.s.	5 000	příspěvek na činnost
	Celkem	251 500	

Schváleno usnesením rady města č. RM 03/2020.

Krátce z Bousovska

Matrika informuje. Vítání občánků, které mělo proběhnout 18. dubna 2020, se vzhledem k současné situaci **neuskuteční**. Náhradní termín bude přihlášeným včas oznámen.

*M. Jelínková
matrikářka*

Pomůžete vydat knížku? Do připravované knížky z edice BRK o ochotnickém divadle na Dolnobousovsku hledáme jakékoliv materiály (fotografie, plakáty, dokumenty...) a vzpomínky pamětníků. Kontaktujte prosím Infocentrum Dolní Bousov osobně na adrese Kostelní 141, tel. 322 312 001 nebo e-mailem infocentrum@dolni-bousov.cz.

M. Ječný

Takoví normální zabijáci – kukačky. V pátek 28. 2. 2020 se v podkrovní knihovny v Dolním Bousově sešlo 35 dětí a 13 dospělých, kteří se těšili, co nového se dovědí o kukačkách. Přednášející Prof. RNDr. Tomáš Grim, Ph.D. přednášku pojal velmi netradičně. Mezi promítaním zajímavých fotografií a krátkých videí často komunikoval s publikem, tím si udržel pozornost dětí po celou dobu přednášky. Dověděli jsme se mnoho informací ze života kukaček a dalších opeřenců u nás i v dalších zemích, zejména ve Finsku, kde probíhá dlouhodobé pozorování těchto hnízdních parazitů.

Zajímavé je samotné kladení vajíčka samičí kukačky do hnízda hostitele. Jsou samice, které se specializují na dutinové ptáky, jako jsou rehci zahradní. Ty kladou celý život modrá vejce – taková, která mají shodnou barvu s vejci rehků. Pak jsou jiné kukačky, které parazitují třeba na rákosnicích, ty zase kladou hnědě skvrnitá vajíčka. Kukačka nejprve vyplaší hostitele z hnízda a pak je záležitostí vteřiny nebo dvou vteřin, než snese své vejce. Vylíhnuté mládě kukačky jedná podle vrozeného pudu a snaží se všechna ostatní vejce či mláďata z hnízda odstranit. V hnízdní dutině se jí to někdy úplně nepodaří, a tak rodiče krmí kromě vlastních mláďat (mláďete) také nevlastní mládě kukačky. Velmi zajímavé byly záběry z hnízdních budek. Někteří rehci nosili jako potravu nejen hmyz, ale i mláďata ještěřky živorodé. Bylo úsměvné pozorovat, jak mladí odlétají z hnízd. A dech se nám tajil, když jsme se dívali na záběry krahujce, který objevil rehcí hnízdo pod pařezem a hodoval na mladé kukačce. Jedna z kukaček, která měla na těle připevněnou vysílačku, při prvním zkušebním letu skončila v jezeře. Vědcům nezbylo, než pro ni skočit do chladné vody finského jezera... Jindy se několik vysílaček ozývalo z jednoho místa. Tím místem bylo hnízdo krahujce...

Prekvapilo nás také zjištění, že dospělé kukačky u nás tráví pouze 1-2 měsíce z celého roku. Jejich mláďata pak letí na zimoviště

sama. Kukačka je vlastně pořád „na tahu“. Přednáška skutečně zaujala všechny posluchače. Děkujeme panu Grimovi, ČSOP-Klenice a IC Dolní Bousov, že se tato zajímavá akce u nás mohla uskutečnit.

*P. Bartková a L. Hejnová
MOP-Přírodovědný kroužek*

Velké poděkování patří městskému úřadu a panu starostovi Bočkovi za podporu besed pro seniory, které se v domě s pečovatelskou službou konají každý měsíc. Děkujeme také organizátorovi panu Otakarovi Vaníčkovi a zpěvačce paní Albrecht za pěkné odpoledne.

Za všechny seniory Štajerová

Dům s pečovatelskou službou v Dolním Bousově zahájil další rok se známými osobnostmi. 16. ledna 2020 nás navštívila herečka, moderátorka, zpěvačka a dlouholetá rosnička na TV Nova **Michaela Dolinová**.

Michaela pochází z Třince, po absolvování konzervatoře nastoupila do Divadla Jaroslava Průchy v Kladně. Hostovala v divadle Semafor ve skupině Josefa Dvořáka a v Hudebním divadle Karlín. Moderovala pořad Snídaně s Novou, zahrála si v seriálech Chlapci a chlapi, Ulice a Ordinace v růžové zahradě. V současnosti účinkuje na různých pražských scénách, moderuje společenské akce, spolupracuje s rozhlasem a patří k úspěšným filmovým a televizním herečkám. Má dvě dospělé dcery Terezu a Julii a její současný manžel je soudce Jan Sváček. Jako obvykle připravil a moderoval Ota Vaníček, zpívala Bea Albrecht.

R. Stránský

Šijete roušky? Pokud chcete udělat něco pro dobrou věc, ušijte roušku a přineste ji na městský úřad. Radnice je pak předá seniorům, které koronavir ohrožuje nejvíce. V současnosti mohou lidé kdykoli v pracovní den po dobu činnosti úřadu odevzdávat vyrobené roušky oknem vlevo od hlavního vchodu. Darované roušky pak pracovníci úřadu vydávají potřebným, např. právě seniorům z domova s pečovatelskou službou nebo ostatním občanům, kteří si ji sami nemohou jinak opatřit.

D. Říhová

V této rubrice je místo i pro vaše sdělení, názory a zajímavé informace, na které byste rádi upozornili další obyvatele Dolního Bousova a okolí. Své příspěvky zasílejte emailem či poštou do redakce nebo je přineste osobně do infocentra v Kostelní ulici.

Dědictví předků – 3. díl

Mlynářské řemeslo v Dolním Bousově a okolí

Odpradávná se lidé snažili používat sílu slunce, větru a vody, aby si usnadnili těžkou práci. Starý český mlýn je pojem, který představuje spojení vodní síly a důmyslného zařízení ke zpracování obilí, postaveného místními řemeslníky z místních materiálů. Mlýn doplněný vlastním hospodářstvím zaručoval, že zde nikdo nehladověl, osazenstvo mlýna spolu s příchozími vytvářeli svérázné společenské prostředí. Mlýny poháněné vodním kolem jsou v Čechách doloženy od počátku 12. století. Mezi nejstarší věrohodné údaje patří zmínky o mlýnech v Klášteře Hradiště nad Jizerou z roku 1100. Rozlišujeme dva typy mlýnských kol. Méně častým typem byl „lopatník“, mlýnské kolo opatřené lopatkami na spodní vodu. Používalo se na řekách, kde byl dostatečně silný proud. Mnohem častější byl „korečnick“, mlýnské kolo na horní vodu, které využívalo tíhu vody. K jeho pohonu stačil i menší potok či náhon. Voda na kolo dopadala seshora a tekla do jakýchsi dřevěných kapes – korečků. Když se koreček naplnil, tíhou se kolo pootočilo.

A co byl vlastně náhon? Bylo to uměle zbudované koryto, které přivádělo vodu, aby roztočila mlýnské kolo. Náhon končil tak zvanými vantroky – dřevěným korytem, vedoucím vodu přímo na kolo mlýna, hamru nebo pily. Jedna lidová píseň začíná slovy: „Teče voda po vantrokách dolů, pojd', má milá, povandrujem spolu.“ Kdysi vody Klenice živily 14 mlýnů. V našem městě jsou stále patrné zbytky staré zajímavé vodohospodářské stavby – sdruženého mlýnského náhonu. Začínal pod hradem Kost, byl dlouhý 19 km a dodával vodu mlýnům až po Březno u Mladé Boleslavi, kde vodu Klenici zase vracel.

Existovaly dva typy mlýnů poháněných vodou. Mlýnům, které využívaly vodu z rybníka, se říkalo mlýny na rybníční vodě, zatímco mlýny postavené přímo na potoce nebo náhonu byly označovány jako mlýny na živé vodě. Správci rybníků přicházeli často s mlynáři ze mlýnů na rybníční vodě do konfliktů. Každý hájil své zájmy. Pokud byl nedostatek vody, muselo se pouštět z rybníka, kde zase žily ryby...

Pod Kostí byl první panský mlýn. Tak jako na ostatních panských mlýnech v té době tam hospodařil nájemce. Šlechta sama mlýny neprovozovala, bylo pro ni výhodnější mlýn pronajmout a dostávat peněží či naturální nájemné. V nejstarších dobách byl nájem mlýna stanoven v naturáliích. Mlynář odváděl panstvu obilí a vykrmené vepře. Obilí se měřilo na „korce“ neboli „strychy“. Jeden korec měl objem 93,54 litru. Jako odměrná nádoba byl stanoven válec o výšce 40,8 cm a vnitřním průměru 54 cm. Například na Červeném mlýně roku 1738 platil nájemce 56 zlatých činže, 6 zlatých za vykrmení vepře a 20 korců pšenice a žita.

Jsou mlynáři chlapi

*Jsou mlynáři chlapi, chlapi,
když jim mlejny klapý, klapý,
jsou mlynáři chlapi, chlapi,
když jim mlejny jdou.*

*A když jim mlejny neklapají,
tak mlynáři nařikají,
jsou mlynáři chlapi, chlapi,
když jim mlejny jdou.*

Podkostecký mlýn poháněla voda z Bílého rybníka. Mlel se tu slad, který sloužil k výrobě piva ve zdejší pivovaru založeném v roce 1576. (Slad se vyrábí ze zrn ječmene. Ječmen se nejdřív namočí a nechá vyklíčit, potom se usuší a semele.)

Dalším vodním dílem po proudu Klenice byl mlýn a později vzniklá pila pod rybníkem Oborou v Plakánku. Mlýn byl zrušen na konci 19. století, pila však prosperovala do roku 1926. V červnu tohoto osudového roku se vlivem dlouhotrvajících silných dešťů protrhla hráz Oborského rybníka, zničila pilu i okolní sklady materiálu. Čtyři roky trvaly práce na rekonstrukci hráze rybníka a opravě pily, která pak pracovala přibližně do roku 1948. Obytné stavení bývalé pily slouží dnes k rekreačním účelům. Díky herci „vodníkovi“ Josefu Dvořákovi je jistě ve správných rukou.

Po cestě náhonem nesmíme vynechat mlýn Opočenských ve Střehomi, kde se natáčela pohádka S čerty nejsou žerty. Tento mlýn pochází z počátku 16. století, ale první zápis o něm je o něco pozdější, protože první cechovní kniha pro cech pekařský, mlynářský a perníkářský na Sobotecku se píše od roku 1592. Toto řemeslnické sdružení je nejstarší v našem okolí. Ve Střehomi byl ještě jeden mlýn, Vikův, neboli „dolní“.

Mlýnem, který s Dolním Bousovem sousedil už velmi těsně, byla Šlejferna. Zajímavé pojmenování má původ nejspíše podle brusírny kamenů nebo skla, která se tam zřejmě také nacházela a s velkou prav-

JSOU MLYNAŘI CHLAPI, CHLAPI

*Známa mlynářská píseň, na podobu je klapot mlýna.
U nás často zpívána. Například Miroslav Bobek, poslední
mlynář na Buzkovském mlýně ji zpíval při šedesátce v DB.*

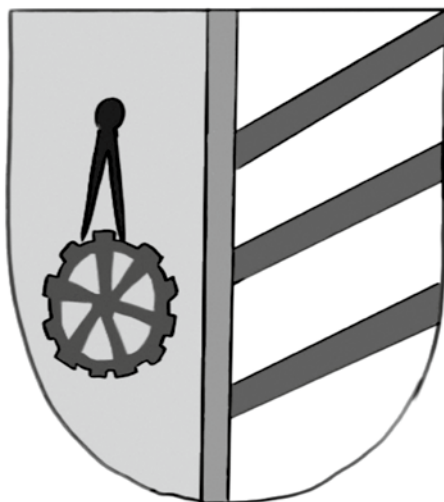
5. 6. 2019 v Dolním Bousově zapsala Pavla Bartková!

děpodobností byla také poháněna silou vody. Na mapě z roku 1890 je mlýn označen jako **Šlejferna** (Brusírna). Ve Šlejferně se mlelo obilí ještě v 50. letech 20. století. Roku 1973 byl mlýn zbourán a zůstal jen rybník stejného jména.

Od rybníka Šlejferny pokračoval náhon podél Červenského rybníka k Červenému mlýnu. V úředních dokumentech z roku 1738 je v Dolním Bousově uveden **Červený mlýn** pod rybníkem Prostředkem. Jedná se o jiný rybník, nebo se snad přesunula budova mlýna? Vysvětlení je prosté. V dobách dávno minulých se Červenský rybník jmenoval Prostředek, protože ležel uprostřed mezi Rohatským rybníkem a Šlejfernou. V 18. století už je na mapách jmenován jako Červenský, název dostal podle Červeného mlýna. Měl rozlohu 30 korců a byl největším rybníkem kosteckého panství. Koncem 18. století byl rybník zrušen a vysušen. Půda byla pronajímána místním zemědělům. K obnově Červenského rybníka došlo znovu až v roce 1952.

Nejstarší písemné záznamy o Červeném mlýně sahají do začátku 17. století, kdy v knize cechu pekařského, mlynářského a perníkářského města Sobotky je v roce 1618 jmenován spolu cechovním mistrem Ondřej Janatka, mlynář na mlýně Červeném. Červený mlýn za dobu svého trvání zaznamenal mnoho přestaveb, svého času byla při mlýně také výkonná píla. Ve 20. století se do historie mlýna nejvíce zapsal Bohumil Homolka, který ze zchátralého objektu velmi rychle vybudoval moderní čtyřpodlažní válcový mlýn s pekárnou. K pohonu mlýna byla dál používána voda z náhonu. O náhon, který vedl od Šlejferny podél Červenského rybníka, se musel mlynář starat, čistit jej a udržovat. Nad Červeným mlýnem byl ještě malý rybníček, který sloužil jako vyrovnávací zásobník vody pro mlýn a zároveň i k chovu ryb pro osazenstvo mlýna, říkalo se mu Homolkův rybníček. Soukromé podnikání na Červeném mlýně ukončila roku 1952 tehdejší politická správa.

Naproti Homolkově rybníčku jsou stále patrné zbytky betonových nádrží, které v 60. letech sloužily jako sádky. Kromě sošky patrona mlýna ve výklenku v průčelí budovy, měl mlynář Homolka v kanceláři také **mlynářský erb**. K erbu se váže pověst, zapsaná v Kronice České, kapitola 34, strana 289:

„Léta 1116 požádán byl Vladislav I., kníže český od krále uherského Štěpána, aby mezi sebou spolu věčný pokoj uzavřeli. Za tou příčinou sjeli se oba vládcové se vším lidem na uherské pomezí.

V ten čas byl však z Uher vyhnán jistý bohaprázdný chlap, jménem Sok. Týž chtěje se vymstít za to své vyhoštění ze zemí uherských, ze msty se vynasnažil falešného posla sám učiniti a obě strany na sebe popudil tak, že místo věčného smíru povstal mezi Uhry a Čechy veliký boj, při kterém bylo bojováno se střídavým štěstím.

Najednou počali čeští zástupové utíkat a útěku tomu nemohl zabránit ani Vladislav kníže sám, který osobně k vojsku dorazil. Když již nebezpečí prohry bitvy bylo největší a zdálo se být věc česká celá ztracena, skočil mezi dotírající Uhry muž v bílé sukničce a veliké množství jich mečem v půli zprotínal tak, že až do ozdobných článků se v krvi lidské brodil. To když Uhři viděli, na útěk se obrátili a až k městu Budínu pospíchali.

Po tak slavném vítězství tázal se kníže Vladislav svých rytířů, kdože byl ten hrdina, jenž si tak udatně počínal? Odpověděli rytíři, že mlynář z Doupova, načež týž byl před knížem přiveden.

Když se knížeti poklonil, povstal kníže z pařezu, na kterém po boji odpočíval a podal udatnému bji ruku. Mlynář chtěje mu také pravou podati, spatřil, že v bitvě o tři prsty přišel. Proto rychle ruku o svou bílou sukničku otřel, přičemž tři krvavé pruhy si udělal a teprve poté ruku knížeti podal. Kníže nato oslovil mlynáře následovně: „Díky Ti, ctný, udatný hrdino, žes nás dnes od veliké hanby vysvobodil. Za odměnu budeš ty a všichni tví potomci tvého stavu tři červené pruhy v bílém poli erbu, jaké jsi sám učinil užívat!“ Zároveň jmenoval Jiřího z Doupo-

va správcem města Žatec a celého tenkrát ještě českého kraje. Soka pak, který svým hanebným vystoupením onu strašlivou řež a zlovůli způsobil, kázal kníže u přítomnosti, jak mlynáře a celého vojska, čtyřmi koňmi roztrhati.“

Vysvětlivky k jednotlivým vyobrazením na erbu:

Ozubené kolo a kružidlo (odpich) – sekerníci je používali při stavbě mlýna.

Zelený pruh uprostřed erbu: Jiřík své protivníky „v půli zprotínal“.

Tři červené pruhy v bílém poli znamenají tři uťaté Jiříkovy prsty.

Jak se tehdy obilí ve mlýně mlelo? Mlecímu zařízení se říkalo „mlýnské složení“. Jedno vodní kolo pohánělo jedno mlecí zařízení. Některé mlýny měly více kol, třeba Červený mlýn byl o čtyřech kolech, to znamená se čtyřmi mlecími soupravami.

Obilí se ručně vynášelo v pytlích a nahore se sypalo do násypky – koše. Násypka už obilí dávala na mlecí kameny. Mlecí kameny byly dva. Svrchní „běhoun“ se při mletí otáčel, kdežto spodní „ležák“ byl napevno. Kameny se vyráběly nejčastěji z pískovce, granitu či svoru, později ze sladkovodního křemence dováženého z Francie, a mívaly průměr 60–90 cm. V našem okolí se kámen na žernovy těžil v okolí Doks a Pecky.

Napoprvé mlýnské kameny z obilí odstranily slupku a špičky. Ručním fukarem se slupky odstranily, kroupy se napytlovaly a znovu vynášely do násypky. Následovalo první mletí, ze kterého už vznikla mouka. Celý postup se opakoval asi 7x, než bylo téměř beze zbytků semleto a z plátěného rukávce vypadávaly jen otruby. Vytríděná mouka se z moučnice nabírala lopatkou do pytlů.

Plátěný rukávec byl natřásán pomocí „hasačertu“. To bylo zařízení sloužící k prosévání mouky. Ve mlýnech se používalo už od poloviny 15. století. Melivo bylo zpod kamenů tlačeno otvorem v trámu do truhličky a do pytlíku v moučnici. Hasačert otrásal pytlíkem z řídkého plátna, jímž propadla část mouky do moučnice, zbytek se dostal na pohyblivé síto – žejbro, kde docházelo k dalšímu třídění. Pohyb hasačertu zajišťovala vačka, k té byla přitlačována pytlovací odražka pomocí pytlovací pružinky. Právě pytlovací odražka při přeskakování o vačku ostře klapala. Odtud to známé klapání mlýna, které bylo slyšet široko

daleko. Jistě by o tom povyprávěl daleko lépe pan otec ze Svěrákova filmu Na samotě u lesa, nám pro dokreslení postaći lidová píseň V tom našem mlejně.

Nesmíme vynechat **osazenstvo mlýna**. V první řadě to byl **mlýnář** – majitel nebo nájemce mlýna. Řídil provoz mlýna, byl to mistr svého řemesla. Často se setkáme s oslovením „pan otec“. Jeho manželce se říkalo mlynářka nebo panimáma. **Stárek** byl starší vyučený mlynář, jedním z jeho úkolů byla komunikace se zákazníky. **Mládek** byl mlynářský tovaryš, který obsluhoval mléčí zařízení a mlel mouku. **Prásek** byl mlynářský učeň. Učil se řemeslu a měl na starost ometání vnitřního zařízení od moučného prachu, aby nedošlo k požáru. Důležitou osobou ve mlýně byl také **krajánek**. Přišel, odevzdal mlynáři pracovní knížku, nějakou dobu pomáhal s prací, jak bylo potřeba, a zase pokračoval k dalšímu mlýnu. Bonusem krajánkova pobytu bylo vyprávění příběhů, historek a také novinek z ostatních mlýnů. Když večer krajánek vyprávěl, scházeli se do mlýna lidé z širokého okolí, jak to známe například z večerníčku podle Josefa Lady – Bubáci a hastrmani. Některé příběhy krajánků najdeme také v knižní sérii Český rok nebo v knížce Z českých mlýnů.

V bousovské kronice je zmínka o místních mlynářích, kteří v období 2. světové války nenechávali potřebné odejít s prázdnou.

Kromě mlýnů, kde se mlelo obilí, a pily, kde se řezalo dřevo, vodní síla sloužila také k pohánění strojů na úpravu textilií. Starý Lelkovský mlýn o dvou kolech, postavený na náhonu pod Červeným mlýnem, dal v 17. století hrabě Humprecht Jan Černín přestavět na valchu. **Valcha** je zařízení, které slouží k plstění vlny. Plstěním se zvyšovala hustota tkaniny a její odolnost proti větru a dešti. Ze silně zplstěně tkaniny – sukna se šily hlavně pláště a uniformy. O tom, na jakém principu valcha pracovala, o soukenictví, punčochářství a chovu ovcí si povíme příště. Dnes si vysvětlíme, co to znamená a proč se u nás říká, že někdo „**brzy půjde za Valchu**“.

Počátkem 19. století stál na místě někdejší valchy opět mlýn, ale pořad se tam říkalo „na Valše“. Když byl roku 1887 definitivně zrušen hřbitov u kostela, pohřbívalo se na nový, umístěný za Valchou. A odtud rčení, přetrvávající několik staletí. Bousovská Valcha se stala nesmrtelnou také díky vojínu Pechovi z Haškova Švejka.

Ve výčtu zajímavých mlýnů neopomeneme mlýn poháněný silou větru – „**Vě-**

trník“ na Rohatsku. Byl postaven roku 1849 v poli na malém kopečku směrem ze Svobodína k Dolnímu Bousovu. Byl to mlýn holandského typu, třípodlažní budova z masivních pískovcových kvádrů a perutěmi, které dosahovaly téměř k zemi. Větrník využíval síly západních větrů. Při dobrém větru mlýn denně semlel 2–3 q obilí (100–150 kg mouky). Mlelo se tu do roku 1914, pak už stál mlýn nevyužitý, roku 1922 byl zbourán. Materiál z něj posloužil na stavbu stodoly u hospody na Rohatsku.

Kromě větrného mlýna stál na Rohatsku také mlýn na vodní pohon, dnes po rekonstrukci slouží k obývání. Dál po toku Klenice, v Bechově, klapal ještě Strakův mlýn.

Pro více informací sáhněte po knihách Mlýny na Klenici a v okolí (autor Václav Šolc); Hospodářský vývoj Dolního Bousova a okolí (autor Oldřich Holý); Řemesla (Klára Smolíková); Dílo a život mlynářů a sekerníků v Čechách (autoři Luděk Štěpán, Magda Křivanová) nebo se zastavte u panelů naučných stezek v Dolním Bousově u koupaliště, Červeného mlýna a u železniční zastávky obce Rohatsko.

Pavla Bartková

Výročí a jubilea

Srovnáváme-li dnešní dobu s dávnými časy, které pamatují naši dědové a babičky a jejich předkové, vidíme ty ohromné rozdíly, třebaže se mnohé téměř opakuje. Vezměte jen události před sto lety a dnes a srovnávejte. V roce 1920 doznívala světová epidemie španělské chřipky, která zahubila miliony lidí, letos svět bojuje s koronavirem. V roce 1920 ničila naše lesy mniška – však o tom jsou pěkné zápisy i ve školních kronikách, letos ji vystřídal kůrovec. Ale o tom jsem vlastně nechtěl psát, to je jen taková připomínka, že se mnohé téměř opakuje – a skoro po kulatých sto letech.

Já chtěl psát o jiných výročích a jubileích, na která se ovšem také v současné době zapomíná. My už je prostě slavít a připomínat neumíme. Vezměte si jen výročí vzniku republiky. Jásání, mohutné průvody s národními kroji a s kapelami, řečnění, vlajkoslávy. To už je vše jen na starých fotografiích. Muzikanti z vesnických kapel vymřeli, prapory není kam

vyvěsit (konzoly na ně se při opravách fasád zlikvidovaly a na nových domech se s nimi většinou jaksi nepočítá), lidé veřejně jásají snad už jen na sportovních akcích nebo na Silvestra. To se ovšem jásání produkuje spíš v podobě hrubiánství. Ani řečnění nezmezelo, i když je to někdy zoufalé poslouchat – myšlenkově i projevem.

Naši předkové uměli ocenit a oslavit i zaslužené osobnosti. Připomínám např. tatíčka Masaryka – Osvoboditele či prezidenta Beneše – Budovatele. Letos prošlo v minulých dnech 170. výročí narození T. G. Masaryka takřka bez zájmu (snad s výjimkou opakování Karla Čáslavského Hledání ztraceného času v České televizi). Spíše než ocenění jejich významu se hledají pikantnosti z jejich životů. Stejně tak tomu bylo s jubileem Aloise Jiráska (1851–1930). Kdysi nejuznávanější český spisovatel je pohrdavě odsunován do zapomnění školními osnovami počínaje a všeobecným nezájmem o jeho „naciona-

listické“ dílo konče. Proč je takto „moderně“ posuzován a odsuzován? Protože ho měl rád Zdeněk Nejedlý?

Ale nenaříkejme nad rozlitym mlékem. Začneme odzvola, u sebe. Neměli bychom si více připomínat naše dějiny? Když už na ně není místo a čas ve škole, tak na besedách a přednáškách věnovaných regionu? Zájem o ně je i mezi mladými, vím to z vlastní zkušenosti z Bousova, z Libáně, ze Sobotky atd. Stejně tak se těší zájmu čtenářů vlastivědné články v regionálním tisku. Vzpomeňte, jaký ohlas ve veřejnosti měly knížky o mlýnech na Klenici či na Žehrovce, články o bousovských zvoncích atd.

A tak si na závěr této úvahy připomeňme několik jmen a dat celostátního i místního významu. Z těch celostátních to jsou některá panovnická jubilea (např. Marie Terezie vládla v letech 1740–1780, Josef II. v letech 1780–1790), především ale bude jistě vzpomínáno datum 8. listopadu 1620 – 400. výročí bitvy na Bílé hoře. Třeba toto výročí bude již připomínat i replika Mariánského sloupu na Staroměstském

náměstí v Praze a bude tu stát v porozumění se sousedem - Šalounovým Mistrem Janem Husem.

Z „domácích“ výročí si připomeňme především 420 let od **udělení privilegia** městu Dolnímu Bousovu císařem Rudolfem II. roku 1600. Jistě mu bude věnován samostatný článek. Ten by si zasloužil i letošní dvojnásobný jubilant **hrabě Václav Kazimír Netolický z Eisenberka** (4. 3. 1700 - 14. 3. 1760), majitel kosteckého panství, který nám v Bousově zbudoval nový kostel sv. Kateřiny, takže mohla být obnovena samostatná farnost.

12. dubna 1870 - před rovnými 150 lety - se narodil jeden z nejvýznamnějších českých historiků **prof. Josef Pekař**. Rodák a milovník Českého ráje, kterého máme v úctě nejen pro jeho odborné dílo a vynikající středoškolskou učebnici českých dějin, ale u nás především pro jeho knihu o Kostí. (*Pozn. redakce: kniha je k vypůjčení v dolnobousovské knihovně.*) Je to základní dílo k poznání minulosti našeho kraje.

Prof. Pekař upozornil, že se historii Kostecka věnoval před ním i **František Matějovič Vetešník** (1. 11. 1784 - 19. 1. 1850). Patřil k předním národním buditelům našeho kraje, známé je jeho působení v Markvarticích a v Sobotce, méně se již ví,

že 4 roky (1815-1819) byl kaplanem v Dolním Bousově. Zde začínal své poslání vykonávat i další národní buditel, **P. Damián Šimůnek** (19. 2. 1810 - 9. 8. 1895). Byl zde kaplanem hned po vysvěcení (1833-1836), odtud odešel na dlouhé a záslužné působení do Sobotky, teprve v roce 1865 získal svou první faru v jihočeském Choustníku. Ale náš kraj miloval, do Dolního Bousova se vrátil roku 1889 na penzi, zde zemřel a na místním hřbitově je pohřben.

Pomáhat objevovat minulost našeho kraje pomáhal i spisovatel **Adolf Wenig** (13. 8. 1874 - 19. 3. 1940). Snad stačí upozornit, že si rádi čteme jeho několikrát vydanou knihu pověstí V Českém ráji, která obsahuje i krajevou pověst Tajemní jezdcí u Řitonic. (*Pozn. redakce: kniha je k vypůjčení v dolnobousovské knihovně.*)

K jarním jubilatům patří i neprávem zapomínaný učitel a malíř **František Chlíbek** (9. 9. 1906 - 8. 1. 1945). Byl nejen dobrým pedagogem a osvětovým pracovníkem, ale i vlastencem. Zapojení do odbojové činnosti za 2. světové války zaplatil vězněním a smrtí v Terezíně. Nešlo by vypátrat a zveřejnit materiály o něm na výstavě či v knížce?

Jubileum má letos na jaře i další vynikající dolnobousovský učitel, sportovec a vlastivědný pracovník **František Jeleček**

(16. 2. 1910 - 5. 7. 1991). I na něho se pomalu zapomíná, třebaže toho pro město tolik udělal. I on by si zasloužil výrazné připomenutí. Jistě by rád pomohl jeho syn **Leoš Jeleček**, historik a letošní pětasedmdesátník (*29. 8. 1945).

Připomněli jsme výročí několika učitelů a několika kněží; nesmíme zapomenout ani na **P. Josefa Buchtu** (10. 3. 1912 - 9. 1. 2000). Bousovskou farnost spravoval 45 roků, třebaže poslední léta sídlil v Březně. Nebál se ani manuální práce, mezi lidmi byl hodně oblíbený.

Na závěr našeho putování jarními dolnobousovskými výročími nám zbývá zaznamenat dalšího čerstvého pětasedmdesátníka. 8. dubna 1945 se narodil významný archeolog našeho kraje **Jiří Waldhauser**. Jirko, všichni keltští bohové i bojovníci Ti vytvoří slavnostní kolo a rituálními obřady Ti rádi poděkují za to, žeš je objevoval a oslavil. A my jsme Ti vděční za neuvěřitelné množství knížek, studií a článků, přednášek a vycházek, jimiž nám už víc než padesát let přibližuješ dávné doby! Vždyť psát jsi začínal ve Zpravodaji Šrámkovy Sobotky a v Bousovák, kopat v Markvarticích a sbírat po polích ještě dříve po celém okolí - možná už z dětského kočárku.

Karol Bílek

Zpráva o činnosti včelařů za rok 2019

Minulý rok byl na dolnobousovsku včelařsky průměrný. Leden byl mírný, sníh jen na horách. Sníh a led se objevil až na konci února. V březnu pak proměnlivé počasí s častým větrem. Ten také hodně oslabil včely na větrných stanovištích. Pak horko a sucho, vše kvete a často fouká vítr. Květen studený a deštivý až do 20., pak horko a sucho až do září. První snůška byla slabší, ale druhá to trochu napрави-la. Horší bylo, že období chudé pro včely přišlo o měsíc dřív, než v letech minulých. Bylo to proto, že teplé a suché počasí přinutilo rostliny a stromy vykvést dřív. Proto snůška skončila již v červnu.

Stav včelstev (přehled za posledních 5 let) pozvolna klesá: rok 2015 - 708 včelstev, rok 2016 - 734 včelstev, rok 2017 - 655 včelstev, rok 2018 - 685 včelstev, rok 2019 - 660 včelstev.

Spolu s registrovanými včelaři je celkový stav 865 včelstev.

Počet členů spolku za posledních 5 let naopak mírně stoupl, a to ze 70 členů v roce 2015 na 73 členů v roce letošním.

Do našeho spolku se nově přihlásili:

př. Andrea Ruňaninová - Domousnice

př. Alena Truhanová - Veselice

př. Marek Průšek - Sukorady

př. Vasil Medvid - Dolní Bousov

Naše řady opustili přítel Cidlinský z Obrubec a přítel Malák z Obrub.

Zdravotní stav včelstev

Vyšetření zimní měli dopadlo dobře. Přelčovat museli pouze ti, kteří měli více jak 3 roztoče na včelstvo. Přelčení se provedlo nátěrem plodu s následnou fumigací. Ten, kdo si objednal Formidol, léčil po snůšce. Všichni jsme léčili po 10. říjnu dvakrát fumigací a jednou aerosolem.

Schůzová činnost

V loňském roce se kromě výroční členské schůze konaly 3 schůze výboru rozšířené o důvěrníky. Těchto schůzí se pravidelně účastní asi 20 členů, tj. téměř třetina našeho členstva, což zaručuje dobrou informovanost v celé naší organizaci.

Naše organizace poměrně dobře funguje díky práci důvěrníků v jednotlivých obcích. Bez jejich úsilí bychom nedokázali zajistit léčení včelstev. Důvěrníků je celkem 17 a děkují jim tímto za jejich celoroční práci. Jako ocenění jejich práce jim spolek opět zakoupil matky z vyššího chovu.

Osvětová a kulturní činnost

Uskutečnila se jedna přednáška v rámci VČS - přednášel nám přítel Ing. Tomáš Moravec na téma „Včelařský rok“. U příležitosti 100. výročí založení včelařské organizace pro Dolní Bousov a okolí jsme

uspořádali 25. května „Včelařský den“. Výročí připadá na 8. prosince, ale Včelařský den byl v květnu, protože jsme chtěli předvést návštěvníkům život včel a to lze pouze v době, kdy včely létají. Jako upomínku na toto výročí jsme nechali vyrobit trička s nápisem stého výročí a vytiskli sborník „100 let včelařského spolku“. Součástí této akce byly prodejní stánky s pomůckami pro včelaře. Stánky s občerstvením, hudební skupiny pro dobrou náladu a soutěž pro malé návštěvníky. Na závěr bylo v kostelní zahradě vysazeno osm stromů. Protože přípravy včelařského dne zabraly hodně času, již jsme nepořádali včelařský zájezd. Ten uspořádala organizace Žďár v září do Litoměřic na „Zahradu Čech“, kterého se zúčastnilo i několik našich členů.

Zdeněk Srb

Jak vzniká krásná kraslice

Paní Ivu Bartoňovou jsem navštívila neohlášeně v jedno pozdní odpoledne na začátku března. Seděla venku na sluníčku mezi svými domácími mazlíčky a popíjela kávičko. Hned mě pozvala dál. Seděly jsme v příjemně vytopené místnosti její chatky, kterou si přizpůsobila k trvalému bydlení, když se po letech vracela do rodné vesnice. Pochází totiž ze Svobodína, z rodiny, v níž byla čtyři děvčata. Zavzpomínaly jsme i na dětství a naše oblíbené učitele. Ukázala mi vše, co potřebuje k dekorování kraslic, ale měla jsem také možnost prohlédnout si detailně všechny skvosty, které pod jejíma rukama vznikají.

Ingrid Mendlíková

Ivo, co tě k malování velikonočních kraslic přivedlo? A jak dlouho už se tomu věnuješ?

Od dětství. Začalo to tím, že sestra Jaruška měla po operaci kolene a byla v Kladrubech na rehabilitaci. Tam se naučila krasličky malovat a pak nás to učila i doma. Mě bylo asi devět, deset let. Takže je maluju už více než padesát let. Dříve jsme se rok co rok se sestrami a jejich dětmi a vnoučaty vždycky scházely před Velikonocemi u maminky v domě a společně jsme tvořily. Bylo to moc pěkné.

Kde sháníš vajíčka?

Něco na internetu, od jednoho pána z Moravy. To už je takový šestiletý „frojnšaft“. Poslal mi kachní vejce, já jsem je dala do líhně a vylíhla se mi kačena. Já

jsem mu za to poslala krasličky a on je ukázal svým známým, kteří mi poslali pštrosí vejce. Za odměnu jim také posílám krasličky. Když jsem bydlela v Příšovicích, kupovala jsem pštrosí vejce z vedlejší farmy za sto korun, teď už stojí pět set, takže už se to nevyplatí kupovat. Běžná slepičí vajíčka si vyfukují sama, nebo mám vajíčka od vlastní kačeny.

Takové malované pštrosí vajíčko musí asi stát hodně, že?

Jsou drahá. Jednou jsem se šla v Turnově ze zvědavosti podívat, kolik takové vejce stojí. Bylo dělané technikou madeiry, to znamená, že vajíčka mají vyvrtávaný vzor, který je doplněn voskovými ornamenty, a zjistila jsem, že ho prodávají za 1 800 korun. Já je však neprodávám.

To je opravdu vysoká cena. Jak dlouho taková kraslice vzniká?

Ta velká vejce dělám i čtrnáct dní. Potřebuji dva litry Sava, do něho vejce ponořím, aby se zbavilo nečistot a aby se sloupila vnitřní blána. Kdyby ve vajíčku zůstala, byla by vzniklými otvory vidět a nebylo

by to pěkné. Co se nepodaří odstranit, musím opatrně postupně vytáhnout pomocí pinzety vzniklými otvůrky. Na vrtání mám elektrický vrtáček. Když vrtám, mám tu všude bílo, dýchám ten prach. Ale za tu krásu to stojí. Nejhorší je, když třeba několik dní pracuju a vrtám poslední díрку, ta se nepovede a vejce praskne.

A jak vznikají barevné kraslice?

Některá savuju, ta čistá nemusím. Maluji na bílá vajíčka. Jako podklad používám tuš. Klasické barvy – červenou, černou, zelenou... A na to se maluje voskem. Někdy už tuší vybarvím vejce tak, aby mi vznikly vzory. Letos dělám hodně srdíčka. Ta zůstanou bílá a můžu je vyplnit ornamentem. Používám klasické voskovky, které rozehřáté nanáším pomocí špendlíkové hlavičky zapíchnuté do tužky na vajíčko. Musím mít čisté ruce a v místnosti musí být teplo, aby vosk netuhl příliš rychle. V poslední době jsem získala vajíčka, která jsou přírodně zelenkáva nebo světle hnědá, ta už barvit podkladovou barvou nemusím. Abych takových vajec měla dostatek, nasadila jsem si slepičku. Už se těším na kuřátka.

Kde bereš inspiraci? Malovala jsi někdy podle předlohy? Podle čeho vymýšlíš vzory?

Vzory? Nevím. To si sednu a už jedu. Inspirace přichází sama. Dvě stejná neudělám. To nedokážu. Můžu je barevně sladit, ale vzor bude pokaždé jiný. Nejlépe se dělají nepravidelná. Zezačátku to samozřejmě nešlo, nejhorší bylo dostat se nějak do symetrie. Začínaly jsme podle velikonočních pohledů, ale mě to stejně vždycky vyšlo jinak. A každý rok dostanu nějaký nápad. Letos to jsou srdíčka. Ten pán z Moravy mi napsal: „Pozlatiř ti ručičky, paní umelkyňa.“

Pochvala vždycky udělá radost. A nedala jsi někdy své krasličky do nějaké soutěže?

V roce 2009 byla v Intersparu v Mladé Boleslavi vyhlášena celostátní soutěž o nejkrásnější kraslici. Každý mohl přinést ale jen jeden kus. Přihlásila jsem se a vyhrála jsem druhé místo v republice. Byla jsem zrovna v lázních, a tak jsem pro výhru poslala sestru. Bála se, že bude třeba muset něco předvést. Ale dopadlo to dobře.

A jakou jsi získala cenu?

Dostala jsem krásný mixér. Ale mě hlavně těšilo to, že se moje kraslice někomu líbila a že to ocenili. Někde mám i diplom.

Pamatuješ se, jaké vajíčko jsi do soutěže poslala?

Mám dojem, že to bylo to bílé, vrtané a mělo bleděmodré ornamenty.

Zkoušíš barvit i přírodninami?

Dělávali jsme to na vařená vejce, ale na tuto techniku to použít nejde.

Dokázala bys říct, kolik krasliček už jsi odekorovala?

Já myslím, že to půjde do tisíců. Od ledna jsem jich udělala už několik set. A už jsem jich také několik desítek rozdala. Vidět byste je mohli i v Pěčíně v řeznictví u Krejcarů. Nechali si ode mě udělat velikonoční výzdobu. Husí a slepičí vejce jsou sladěná barevně, ale liší se vzory.

Pracuješ na nich i v létě?

Dříve jsem začínala v lednu, od té doby, co jsem doma, si k tomu sednu třeba i na podzim. Když prší a já nemohu dělat nic venku, tak maluju. Odpočinu si u toho.

Jak dlouho taková kraslička vzniká?

Když to tak vezmu od začátku, dekorování malých asi hodinu, ta větší vajíčka trvají déle. O Velikonocích maluju vařená vajíčka většinou celou noc, abych měla co rozdávat koledníkům.

Co bys poradila těm, kteří chtějí s malováním vajíček voskem začít?

Ať za mnou přijdou. Chce to trpělivost a zase trpělivost. Jednou se to poddá. Jednou to přijde. A nevzteká se, když něco

rupne. A já musím poděkovat paní učitelce Haničce Šolcové, že při výtvarné výchově viděla, že ve mně něco je a chválila mě, že mi jde něco lépe než matika.

Která tvá vajíčka se nejvíce líbí tobě osobně?

Mě? Každé, které se povede. Mám ráda ta madeirová. Je v tom kousek umu.

Ingrid Mendlíková

Velikonoční symboly

Jen těžko si dovedeme představit Velikonoce bez **velikonočního beránka**. Ten symbolizuje v židovské tradici Izrael jako Boží stádo, které vede Hospodin. V křesťanství beránek symbolizuje památku na Ježíše Krista, který byl právě jako nevinny, čistý a poslušný beránek obětován a jeho krev zachránila pokřtěné od hříchů.

Velikonoční zajíček pochází z Německa a k nám se dostal počátkem 20. století. Zajíc je symbolem plodnosti, života a štěstí. Zajíčka najdeme také v Bibli, kde symbolizoval vše chudé, skromné a pokorné. Býval znázorňován jako bílý zajíc u nohou Panny Marie – symbol čistoty nad tělesným pokušením.

Dalším typickým znakem toho svátku jsou barvená **vajíčka**. Ty jsou symbolem plodnosti, úrodnosti a života. Dnes zdobená vejce označujeme jako kraslice. S Velikonocemi se také často spojují také **kuřátka**. Přestože je často spojujeme s příchodem jara, do klasických symbolů Velikonoc ale nepatří.

Knížní novinky

Tipy z městské knihovny:

Dětská literatura:

- ♦ **To je metro, čéče!** – Bohatě ilustrované vyprávění o pražském metru, jeho historii i současnosti.
- ♦ **Ranařky** – Příběh šestnáctileté Viviany, která se z poslušné a svědomité dívky stává rebelkou a v malém texaském městečku rozpoutá feministickou revoluci.
- ♦ **Kouzelný palác** – Vyprávění o 3 kamarádkách a starodávné skřínce, která je přenese do Tajuplného království.

Pro dospělé:

- ♦ **Gump: pes, který naučil lidi žít** (F. Rožek) Gump je pes, kterého majitelé opustili už jako štěně. Na jeho příběhu chce autor apelovat na lidi, aby si uvědomili, že zvířata jsou živé bytosti, za které máme zodpovědnost.
- ♦ **Syn buvola** (S. Havlíček) Zázitky českého farmaceuta, který se zúčastnil mise Lékařů bez hranic ve městě Agok v Jižním Súdánu.
- ♦ **Dítě v síti** (D. Dočekal) Manuál pro rodiče a učitele, kteří chtějí rozumět digitálnímu světu mladé generace.
- ♦ **Jiné jméno pro domov** (J. Warga) Poutavě napsaný příběh dívky, která i s matkou odešla z válkou zmiřané Sýrie za příbuznými za oceán do Ameriky.

Krimi:

- ♦ **Nekompromisně** (I. Procházková) Politický thriller s detektivní zápletkou od zkušené české autorky o volbách, vraždě, rodinných tajemstvích a propletených osudech.
- ♦ **Zero: oni to vědí** (M. Elsberg) Technothriller nás zavádí do blízké budoucnosti, kdy nadnárodní společnosti skrze shromažďovaná digitální data mění životy milionů lidí.
- ♦ **Helix: i ty budeš nahrazen** (M. Elsberg) Rakouský autor technothrillerů tentokrát popisuje svět, ve kterém se vymklo kontrole genové inženýrství.
- ♦ **Něžná fata morgána** (D. Dán) Pokračování populární série od nejčtenějšího slovenského spisovatele detektivek, tentokrát případ brutální vraždy tří mladých dívek.
- ♦ **Klíč soudného dne** (J. Rollins) Thriller odehrávající se v současné Americe, Itálii a v Africe. Jednotlivá místa spojuje tajemný pohanský symbol druidů a všudypřítomná smrt.

Noc s Andersenem bude!

Každoročně v knihovně vyhlašujeme soutěž pro děti z prvního stupně ZŠ. Děti mají za úkol přečíst stanovený počet knížek různých žánrů (dobrodružné, pohádkové, o dětech, fantasy, naučné, atd.). Velkou motivací pro ně je, že za odměnu pak mohou prožít dobrodružnou noc v naší knihovně. Nocovat ovšem může jen ten, kdo došel do cíle, čili přečetl všechny předem dané knihy. Letos děti za každou přečtenou knížku dostaly vlakový vagoněk ke své lokomotivě. Do soutěže se zapojilo 80 dětí z 2. až 5. třídy. Společnými silami od června 2019 do března 2020 přečetli 512 knížek. Někdo přečetl jen stanovený počet, někdo naopak sbíral vagonky závratnou rychlostí. Každoročně do soutěže s největším nasazením naskočí děti z prvních tříd, které se právě naučily číst. Nejdleší

pomyslnou vlakovou soupravu poskládala Anetka Kvapilová, ke své lokomotivě připojila 42 vagonků.

Každý, kdo došel do cíle, dostal od paní knihovnice malou odměnu. Do cíle k 1. březnu dorazilo 45 čtenářů, a ti se už nemůžou dočkat té hlavní odměny – Noci s Andersenem. Každoročně je nocování v knihovně spojené s velikonočními prázdninami, letos bude ovšem vše jinak. Vzhledem k uzavření škol a vyhlášení nouzového stavu musíme nocování odložit.

Čtenáři a čtenářky nebojte se, nocovat v knihovně se bude! Teď vás všechny bude určitě zajímat jediná informace: Kdy to bude? Možná v červnu ale nejspíš až v září. O přesném termínu konání vás budeme včas informovat.

Zápis do 1. třídy pro školní rok 2020/2021

MŠMT v souvislosti s mimořádnými opatřeními Ministerstva zdravotnictví k ochraně obyvatelstva a prevenci nebezpečí vzniku a rozšíření onemocnění COVID-19 a rozhodnutím vlády ČR o vyhlášení nouzového stavu vydalo opatření k organizaci zápisů k povinné školní docházce pro školní rok 2020/2021. **Zápis k povinné školní docházce proběhne v souladu s právními předpisy, ale s upuštěním od některých tradičních postupů.**

Organizace zápisu proběhne bez přítomnosti dětí ve škole, pokud je to možné, podání žádosti o přijetí bez osobní přítomnosti zákonného zástupce dítěte ve škole.

Podání žádosti

Podle § 37 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, je možné podání (tj. žádost o přijetí k základnímu vzdělávání) učinit písemně nebo v elektronické podobě.

Žádost o přijetí, dotazník žáka, popř. žádost o odklad je tedy možné doručit následujícími způsoby:

1. do datové schránky školy (qt6ms8s)
2. e-mailem s uznávaným elektronickým podpisem (zaslat na e-mail: skola@zsdb.cz), nelze zaslat pouze sken žádosti s Vaším podpisem
3. poštou na adresu: **ZŠ TGM a MŠ Dolní Bousov, Školní 74, 294 04 Dolní Bousov**
4. osobní podání: vhodit do poštovní schránky v zádveři školy

Žádost o přijetí k základnímu vzdělávání a dotazník pro tvorbu školní matriky doručí zákonní zástupci dětí, které dovrší věku 6 let do 31. 8. 2020 a všechny děti s odkladem docházky z minulého školního roku.

Termín přijímání žádosti o přijetí: od 1. dubna do 15. dubna 2020 výše uvedenými způsoby.

Každému dítěti bude přiděleno registrační číslo, které Vám zašleme na Vaši emailovou adresu, kterou nezapomeňte uvést v Dotazníku pro tvorbu školní matriky.

Seznam přijatých žáků bude nejpozději do 24. dubna 2020 uveřejněn na webových stránkách školy a ve vitrině u hlavního vchodu do ZŠ. Své dítě na seznamu naleznete pouze pod přiděleným registračním číslem.

Rozhodnutí o přijetí dítěte do ZŠ Vám bude předáno osobně na schůzce rodičů přijatých dětí dne 9. 6. 2020 od 16 hod.

Žádost o odklad

K odkladu školní docházky je třeba písemná žádost rodičů adresovaná ředitelství školy. **Přílohou žádosti musí být:**

1. doporučení odborného lékaře
2. doporučení příslušného školského poradenského zařízení (PPP)

Kritéria pro přijetí žáků do 1. ročníku pro školní rok 2020/2021

Ředitel Základní školy TGM a Mateřské školy Dolní Bousov, Školní 74, příspěvková organizace, Mgr. Kateřina Karnová, stanovuje kritéria pro přijetí žáků do 1. ročníku základního vzdělávání pro školní rok 2020/2021:

1. Přednostně budou přijati žáci s místem trvalého pobytu ve školském obvodu Základní školy TGM a Mateřské školy Dolní Bousov, Školní 74, příspěvková organizace, stanoveném Obecně závaznou vyhláškou Města Dolní Bousov č.1/2017, která nabyla účinnosti dne 5. 1. 2018, vymezující školské obvody základních škol tzv. spádový obvod.
V případě, že bude možno přijmout žáky s místem trvalého pobytu mimo spádový obvod školy, budou o přijetí těchto žáků rozhodovat pomocná kritéria:
2. Sourozenec žadatele o přijetí je již žákem Základní školy Školní 74, příspěvková organizace.
3. Ostatní žadatelé o přijetí.

V případě převisu počtu žadatelů v rámci jednotlivého kritéria 2. a následně kritéria 3. se bude o přijetí rozhodovat losováním.

Pro školní rok 2020/2021 otevíráme 2 třídy pro první ročník. Počet přijímaných dětí se odvíjí od naplnění maximální kapacity školy, tj. 430 žáků.

Zákonný zástupce podá žádost o přijetí žáka k základnímu vzdělávání a dotazník pro tvorbu školní matriky, popř. žádost o odklad školní docházky. Pokud není žadatel zákonným zástupcem, předloží navíc plnou moc s oprávněním dítě zastupovat. Prosíme o pečlivé vyplnění všech požadovaných údajů ve formuláři.

Velmi nám to usnadní další komunikaci s Vámi. Děkujeme.

V Dolním Bousově dne 25. 3. 2020

Mgr. Kateřina Karnová, ředitelka školy

Uzavření knihovny

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

v souladu s vyhlášením nouzového stavu Vládou České republiky bude Městská knihovna a infocentrum v Dolním Bousově od 13. 3. 2020 do odvolání pro veřejnost UZAVŘENA.

Výpůjční lhůty byly čtenářům automaticky prodlouženy do 14. května. Pokud tento termín nebude dostačující, výpůjční lhůty opět prodloužíme o jeden měsíc. Pokud to nařízení vlády dovolí, otevřeme pro veřejnost, hned jak to bude možné, a vy si samozřejmě budete moci přijít půjčit dříve. I během uzavírky v knihovně pracujeme, takže po otevření na vás bude čekat sada nově zakoupených, ještě voňavých knih.

Děkujeme za pochopení a těšíme se na shledanou v knihovně

Vaše knihovnice

Bousevské naučné a zážitkové stezky

Jak čas běží, hodí se podívat, jak fungují či nefungují trasy pro možnost vyšlápnout či vyjet si za humna neboli naučné stezky. Z města směrem západním odchází túra náročnější přes Rohatsko, Bechov a Svobodín zpět k bousevskému koupališti. Na sever pak jiná, daleko kratší, se startem u Továrenských nádrží, která sleduje po schůdnější straně pobřeží Červenského rybníka, a nedaleko Šlejferny se přes Kolonii otáčí zpět. Chystá se třetí, jež zájemce pozve k vycházce od nádraží směrem východním, kolem Rachval, a městskou částí Zahrádky přivede zpět. Dvě prve vzniklé už nějakou stopu na svůj hřbet otiskly, a tak se lze podívat, jak po čase vypadají a prospívají.

Největší údržbu vyžaduje stezka na sever, prochází totiž letitým porostem listnáčů na pobřeží. Průběžně po vichřicích se daří vývraty či polomy likvidovat tak, aby cestu šlo opět bezpečně využívat. Na druhé stranu – právě tento úsek, zejména v jarních měsících, působí romanticky a návštěvníci to, dle ohlasů, vnímají. Jistě, jsou tu krom chodců či běžců též cyklisté, kteří trasu využívají též s oblibou, i když mnozí sledují více sportovní výkon než

nabídku témat. K nim nutno ale připočítat i rodiny s dětmi na výletech. Takové se rády zastaví nejen při tabulích s tématy pro ně, ale i u laviček. Zde nutno doplnit opět pár slov k údržbě. Místa třeba uklízet. Prostupnost stezky je řešena prořezem (keře se vytažují do prostoru za světlem), trávu nutno vyžínat. U mostu občas chybí část zábradlí. Tabule u startu má již poškozeny záklopy herních prvků, systém bude letos opraven verzí odolnější. Jinak je ovšem mobiliář z tvrdého dřeva v dobré kondici, plastové desky s nabídkou informací odolávají též. Stezka Krajinou Červenského rybníka má hned několik opravdu „zážitkovým“ míst, například zastávku u dvou borovic, hned za otkou. Odtud je nádherný výhled k Humprechtu i dál, též na luka hlavatých vrb toho směru. Příroda kolem těší, lidé v hodnoceních bývají spokojeni.

Trasa k západu má ve vztahu k údržbě nejnáročnější úsek po startu za přejezdem kolejí, kdy směrem k Rohatsku podél bývalé pískovny prochází úzkým prostupem před napojením na polní cestu. Musí být sečena ručně v delším úseku výrazně zvládněného povrchu. Jinak dál běží krajinou,

kteří krom lesního dílu mezi Rohatskem a obcí Bechov, je otevřená, bezproblémová. Informační tabule stezky pod názvem Okolo Klenice za hrou a poučením byly stavěny dříve než stezka severní, přesto jsou dál spolehlivé včetně obsahové části, pouze nátěry dřeva bude nutno ve výhledu obnovit. I na této trase je celá řada velice pěkných zastavení, samozřejmě nejen u tabulí. Hora nad Rohatskem jsou jedním z nich, ne nadarmo jsem toto přírodně cenné místo využil v knize o slavících. Dalším takovým obrázkem je cesta Svobodínem kol kapličky, spravedlivě však třeba zmínit i Bechov. I tento okruh využívají cyklisté.

Co napsat k tématu závěrem? Není vše na stezkách „zalité sluncem“, jak se říká. Tu a tam se objeví vandalství, občas odpadky v míře větší. Na stromy o vichřicích či bouřkách třeba být opatrný, nebo místa umět včas opustit. Potkáváte lidi, kteří jsou ohleduplní, jiní zorganizují lokální úklid, další trasu pochválí s tím, že se rádi vrací. Osobně jsem o fungování investic měl obavy větší. Přeji všem klid alespoň v přírodě.

Pavel Kverek

Jarní tradice a zvyklosti na Bechově a Svobodíně

Velikonoce

Jednou z mála tradic, které se v naší obci stále udržují, je starobylá velikonoční tradice, jež byla součástí rituálu spojeného s jarní výroční obřadností a v lidovém prostředí souvisela s kolektivní oslavou nového vegetačního roku a se zahájením zemědělských prací. Původně pouze chlapecká velikonoční obchůzka s řehtačkami je odvozená z liturgie pašijového týdne, kdy v kostelích na Zelený čtvrtek až do Bílé soboty umlknou zvony, jelikož odletí do Říma, a jejich zvuk nahradí zvuk řehtaček.

Už na Zelený čtvrtek chodí děti po vesnici s řehtačkami. Ještě v 60. letech minulého století chodili řehtat pouze chlapani, děvčata měla účast zapovězenou. Od počátku 70. let se začaly zúčastňovat také dívky, když tatínek jedné z nich rozhodl, že dcera „prostě půjde také“.

Koledníci vycházejí až z konce Svobodína, přejdou po Hrázi a pokračují Bechovem až nahoru na Obec.

Původně se vycházelo ve čtvrtek odpoledne a pak navečer. Dnes chodí děti pouze odpoledne. V pátek jdou řehtat třikrát. Naposledy se vydávají od domu k domu v sobotu ráno. Během obchůzky říkají tuto básničku:

*Jidáši, Jidáši, cos to učinil,
že jsi svého pána Židům prozradil.
Židi nevěrní, jak ti psi černí
vykopali jámu Ježíši pánu,
aby ho jali, ukřižovali,
na Velký pátek do hrobu dali,
na Bílou sobotu zase vykopali.*

(80. léta – současnost)

*Jidáši, Jidáši, cos to učinil,
že jsi svého mistra Židům prozradil.*

(60. léta)

Když průvod básničku odříká, následuje řehtání. Délku určuje ten, kdo koledníky vede. Měl by to být nejstarší chlapec, dříve se mu říkalo kápo. Ten mívá i největší řehtačku na kolečkách, tedy trakař. Ostatní drží v rukou klasickou malou řehtačku. Dnes se nejstaršímu řehtači říká kaprál. I v dnešní době se průvod zastavuje u všech tří pomníčků. Řehťáci se nemodlí, ale recitují verše o Jidášovi.

Když se v sobotu obejde celá ves s řehtačkami, jde se vybírat. Děti si vezmou košíky a odříkávají klasické velikonoční koledy. Dostávají vařená či syrová vejce, bonbony a různé pochutiny a také peníze. Pak se rovným dílem o vše rozdělí. Pokud někdo vynechal některý den řehtání nebo zlobil, měl by dostat méně.

Výslužka je pro děti odměna za to, že řehtáním zastoupily nepřítomné zvony. Odměna je to zasloužená, protože řehtání je poměrně náročný sportovní výkon. Není nic snadného obejít šestkrát za tři dny celou vesnici a nachodit spoustu kilometrů, točit při tom řehtačkou nebo tlačit trakař a ještě zpívat. Sobotní vstávání na ranní řehtání už není nic snadného.

Na Bechově chodí řehtat nejen zdejší děti, ale často i děti z příbuzenstva, nejčastěji vnoučata. Dříve se děti dělvaly někde venku, v 80. letech většinou u autobusové zastávky, nyní se scházejí v prostorách školy.

V 50. a 60. letech chodily děti z Bechova a ze Svobodína odděleně. Na Svobodíně začínali kluci na konci vsi u Dufkových a došli až k hájence. Během cesty se zasta-

vili u pomníčku svatého Jana Nepomuckého a pomodlili se. V sobotu dopoledne se chodilo „vybírat“. Děti dostávaly především vajíčka a sladkosti, občas nějakou tu korunku, dávat peníze nebylo častým zvykem. Chlapci se na tento den velmi těšili, neboť věděli, že se budou o své úlovky dělit. Scházeli se nahoře na Formance. Už předem si připravili místo k tomu určené. Do země vyhloubili prohlubeň ve tvaru ohniště. Rozesadili se kolem a „kápo“, nejstarší chlapec, který průvod vedl, rozdával, co vykoledovali. Pokud někdo během chození zařehťal v nesprávnou chvíli, nebo nepřišel, bylo mu „strženo“ vejce. V praxi to znamenalo, že dostal o vajíčko méně. Nejdříve se rozdělovala vajíčka. Všem stejně. Pokud nějaká přebývala, ale nedostalo by se na všechny, naházeli je kluci do připravené jámy tak, aby se rozbila. Pokud zbyly sladkosti, byly také zahrabané. Zbylé korunky kápo vzal, odešel s nimi do lesa a odhodil je tak, aby je nikdo nemohl najít. Tak byli všichni spravedlivě rozděleni.

Také na Bechově mívá průvod několik zastavení, vždy u „svatých.“ První bylo u kříže na Bechově. Stojí v zahradě Klauzových a je na něm nenápadný reliéf nějakého svatého. Na kopec se chodilo zadem za zahradami. Tam býval malý rybníček, dnes téměř zapomenutý, u něhož stojí pomníček ohrazený nízkým plůtkem. I tam se koledníci „modlivali“. Nepamatuji se, že by v 60. a 70. letech chodila na Bechově řehtat děvčata.

K velikonočním zvykům samozřejmě patří také chození s pomlázkou na Velikonoční pondělí. Na koledu chodí většinou menší skupinky dětí, ojedinele chodí některé děti samy. Už po léta říkají stejnou koledu.

*Hody, hody doprovody,
dejte vejce malovaný,
nedáte-li malovaný,
dejte aspoň bílý
slepička vám snese jiný.
Na peci v koutku,
na zeleném proutku,
proutek se otočí,
džbán piva natočí.
Pijte, pijte, páni,
máte plné džbány,
pijte, pijte, paničky,
máte plné skleničky.
A vy strýčku tesaříčku,
dejte aspoň pětikačku.
Nedáte-li pětikačku,
dejte aspoň po pětáčku.*

Občas se koledníci naučí i jinou říkanou, nebo odříkají tu původní s různými obměnami.

Děti drží v ruce pomlázku ozdobenou pestrobarevnými mašlemi, všichni mají košíček, aby měli vykoledované věci kam dávat. Chlapci si často říkají o stuhu a snaží se jich získat co nejvíce. Koledníci musí hospodyně pořádně vyšlehat, aby byla zdravá a čilá. Zvykem také je pohostit tatínky doprovázející malé děti nějakým tím „štamprlátkem.“ Někteří lidé bohužel nalévají i omladině.

Na koledu chodí nejen děti, ale také mnozí mladíci. Chlapci jdou nejraději tam, kde jsou nějaká děvčata. Ta se snaží před pomlázkou svých kamarádů či nápadníků utéct, takže dochází k honičkám. Děvčata se občas schovávají i v domě a kluci jsou nuceni vniknout i tam. Za křiku a smíchu bývá děvče chycené, je „vyplacené“ pomlázkou a daruje mašli nebo něco sladkého.

Mezi koledníky se najdou občas i ti dřívě narození. Dnes je jim kolem padesáti, šedesáti. Většinou navštíví s pomlázkou známé nebo sousedky, aby byly zdravé a neuschly. Popovídají, dostanou nějaké pohostění a odnesou si domů koledu.

Koledníci smí chodit pouze dopoledne. Pokud by přišli na koledu po poledni, může je hospodyně nebo dívka polít vodou.

Ač jsou Velikonoce církevní svátek, v době socialismu se z něho stala vysloveně světská záležitost proložená pozůstatky původních textů písní. Někomu to může připadat jako archaismus, ale je to pěkná tradice, na kterou všichni, kdo řehtání a pondělní pomlázku zažili, rádi vzpomínají. Chození mnohdy za tmy, často v zimě, v dešti, někdy i za sněžení je silný zážitek. Stejně jako sobotní odpoledne, kdy se unavení řehtáči vraceli domů s bohatou koledou a pocitem, že to zvládli a za rok půjdou zas...

Važme si toho, že se zvyk chodit řehtat a koledovat udržel až do dnešních dnů, neboť v mnoha vesnicích a městečkách už zcela zanikl, a snažme se ho udržet i nadále, neboť udržovat tradice je jakýmsi poděkováním předešlým pokolením a spojením našich potomků s odkazem minulosti.

Prodej konvalinek

Jednou ze zvyklostí typických pro Bechov či spíše pro Svobodín je prodej konvalinek. Jakmile se na jaře drobné voňavé zvonečky objevily, vydávaly se za nimi mnohdy celé rodiny, nebo alespoň několik jejich členů do blízkých lesů. Nejčastěji to bylo do vzdálenějších Žlábků nebo do lesa za svobodínskou hájenkou. Lidé se vybavili taškami nebo velkými nádobami a v lese strávili i několik hodin. Z natrhaných bílých kytíček uvázali velké kytice. Ty pak děti nabízely u každého vlaku. Průvodčí už počítali s tím, že se na bechovské zastávce bude prodávat, a tak tu stál vlak o něco déle, než bylo zvykem. Někteří průvodčí dokonce dovolili dětem projít všech-

ny vagóny a nabídnout kytíčku k prodeji. Cestující se na ně těšili a děti většinou všechno prodaly. Tehdy, tedy v 60. a 70. letech, se kytice konvalinek prodávala za tři koruny, později za pět korun. Děti si za sezónu mohly vydělat i několik set korun. Když děti narozené v padesátých letech nebo začátkem šedesátých let vyrostly, štafetu po nich už nikdo nepřevzal a na prodávání konvalinek se pomalu zapomnělo. Myslím si, že jsme jednou z mála vesnic, ne-li jedinou, kde děti běhaly podél vlaku s kytíčkou konvalinek a volaly: „Kupte konvalinky! Kupte, nebudou!“

Stavění májky

Stavění máje je jednou ze staročeských tradic. Co se pamatuji, se na Bechově velká společná máj, o kterou by místní hoši museli svést bitku s hochy z okolních vesnic, nikdy nestavěla. Krásná májka byla umístovaná kdysi před školou. Na dřevěné tyči byly připevněny dva zelené věnce vyrobené z nastříhaného papíru. Vrchní byl menší, spodní mohl mít průměr minimálně metr. Věnce byly spojené širokými sytě žlutými stuhami, které pak volně visely dolů.

Na Bechově a na Svobodíně bylo zvykem zdobit si malou májkou obydlí. K tomu účelu sloužily mladé břizky. Bývaly připevňovány k plotu, většinou u vrátek. Někdo je zdobil stuhami z krepového papíru, někdo vůbec a jen někteří na ně uvažovali barevné saténové stuhy. V 60. a 70. letech a určitě i dříve bylo zvykem dávat také malou májku k hospodářským budo-

vám, aby se dařilo dobytku a zvířectvu. Na Bechově se tento zvyk držel poměrně dlouho. V nově vzniklé ulici mezi školou a zastávkou se v osmdesátých letech stalo tradicí, že se májky přivázely pro všechny. Většinou se této akce ujali pánové Václav Mendlík a Jaroslav Dvořák, kteří pro ně jezdili malým traktůrkem do lesa k Petkovům. Májky pak rozvezli všem sousedům. Májka se zdobila na čarodějnice, tedy 30. dubna navečer, aby už od samého rána na 1. máje mohla vítat měsíc lásky.

Nevím, jak se na Bechově a na Svobodíně v minulosti dodržoval zvyk stavět májku před okno děvčete. Chlapec tím dával najevo svou lásku k děvčeti a zároveň naznačil ostatním hochům, že slečna už není k máni. Já jsem takovou zkušenost měla. Když mi bylo asi šestnáct, sedmnáct, objevila jsem podvkrát ke své veliké radosti májku před naším plotem.

V dnešní době už májky v naší vsi nejsou téměř vidět. Ještě před pár lety se májky objevovaly u několika domů, v posledních letech stavějí na Bechově májku pouze dvě rodiny. Na Svobodíně tento zvyk bohužel zcela vymizel.

Myslím si, že by nebylo špatné tento zvyk obnovit. Pojdme si letos naši vesnici vyzdobit jako za starých časů. Přinese nám to kousek nostalgie, přivane vzpomínku na dětství, na mládí, zkrášlí prostředí, v němž žijeme, a barevné stuhy vlající ve větru se stanou příslibem krásného měsíce lásky – máje.

Ingrid Mendlíková

Dolnobousovský sportovní klub

Dne 8. 2. 2020 proběhla volební valná hromada sportovního klubu. V rámci rozpravy předseda klubu František Ječný zhodnotil činnost klubu za rok 2019. Poděkoval zejména všem trenérům za jejich obětavou činnost při výchově mládeže. Činnost a výsledky všech mužstev zhodnotili samotní trenéři. Hospodaření klubu přednesl sekretář Miroslav Boček. Byly zhodnoceny oslavy 100. výročí klubu, které proběhly v červnu loňského roku.

Zimní příprava A-mužstva začala počátkem ledna. V rámci přípravy sehrálo mužstvo několik přátelských utkání s muž-

stvy vyšších soutěží na hřištích s umělým povrchem. Mužstvo opustil Radek Tomíček, který přestoupil do FK Dobrovice. Naopak z FK Dobrovice přichází brankář Roman Gereg. Jinak kádr pro jarní část zůstává stejný jako na podzim. Cílem je samozřejmě záchrana v I. A třídě.

Zimní příprava B-mužstva probíhá souběžně s A-mužstvem. Bohužel účast na trénincích není dobrá a ukázalo se to i v přípravných utkáních. Soutěž okresního přeboru začíná na konci března. Cílem je záchrana soutěže, ale vzhledem k přístupu většiny kádru to bude velice těžké.

Mládežnická mužstva tzn. dorost, žáci, starší přípravka, mladší přípravka a přípravka trénují v domácích podmínkách po celou zimu. Využívají prostory haly a hřiště s umělým povrchem. Některá mužstva si přípravu zpestřila několika halovými turnaji v naší hale nebo vyjeli na turnaje do okolí.

Bohužel z důvodu vyhlášení nouzového stavu vládou ČR jsou soutěže, které řídí FAČR, KFS a OFS jsou do dalšího rozhodnutí státních orgánů v této věci přerušeny.

*Miroslav Boček,
sekretář klubu*

Stolní tenis je v zajetí pandemie – jako my všichni

Regionální soutěže stolních tenistů pokračovaly až do 15. března. Téhož dne vláda vydala usnesení o krizovém opatření z důvodu virové pandemie spočívající, mimo jiné, v uzavření všech vnitřních i venkovních sportovišť. Soutěže tak byly řídicím svazem přerušeny a to zatím do 30. 4. 2020.

V 1. třídě zbývají odehrát dvě kola do konce soutěže. V tom posledním odehraném áčko dokázalo poprvé v sezóně vyhrát a to nejtěsnějším rozdílem 10 : 8 v herně Slavojů Čistá. I tak zůstává na posledním 12. místě a na sestupovou 10. příčku nemá šanci se dotáhnout.

Běčku ve 3. třídě zbývají do konce ještě 4 kola. V soutěži je totiž 13 družstev. V tabulce je na 4. místě, ale reálně na místě pátém, protože páté Dolní Stakory mají odehráno o dvě utkání méně. V posledních utkáních ale již nebyly hlavní prioritou výsledky, ale aby se hráči prostřídali a všichni si zahráli, neboť není šance na postup a sestoupit také nelze. Přesto si běčko drží svoji pozici v tabulce.

Céčko ve 4. třídě je dvě kola před koncem na krásném 4. místě. Má tříbodový náskok na 5. a 6. družstvo v tabulce. V posledních dvou kolech má ale těžké soupeře včetně prvních Kosmonos.

Mládež měla zatím poslední bodovací turnaj 1. března. Zúčastnili se ho úspěšně Eliška Hlaváčková a David Suk. Další turnaj je z výše uvedených důvodů odložen.

Obdobný problém jako stolní tenis mají s pandemickou nákazou i všechny ostatní sporty. Není důležité, zda soutěže budou nebo nebudou dohrány, ale aby celá společnost situaci co nejlépe zvládla a vše se co nejdříve vrátilo do normálního stavu. Tak si držíme palce a chovejme se zodpovědně!

Jan Jihlavec

Živný si vylepšil bilanci s největším soupeřem

Dvě velké soutěže v armwreslingu absolvoval František Živný. V obou se střetl se svým největším rivalem Dušanem Tesaříkem. A výsledek? Skóre 6:2 pro dolnobousovského pákaře! V sobotu 25. ledna 2020 se konal 21. ročník Golemovy ruky. V Dubňanech startovalo 86 závodníků ze šesti zemí, Živný v kategorii Masters nad 100 kilogramů na pravou

ruku. V eliminaci Tesaříkovi podlehl, ale přes opravy postoupil do finále a v něm ho dvakrát porazil. Pak se konala soutěž bez rozdílu vah, v níž na nejlepší tři čekalo 300, 200 a 100 euro. Živný se ve finále utkal s borcem ze Slovenska a opět dokázal vyhrát. Tesařík vypadl již předtím. Součástí Golemovy ruky bylo i vystoupení René „Golem“ Richtera, který

je se svými výkony zapsán několikrát do Guinnessovy knihy rekordů. Tentokrát se pokusil překonat světový rekord v trháni plných plechovek s pivem vlastními zuby. A dokázal to. Za jednu minutu jich svými zuby roztrhnul 33! O čtrnáct dní později, 8. února, se konala Grand Prix Brno, reklamní akce motocyklů Harley Davidson. Její součástí bylo i zápolení ve všech obvyklých kategoriích armwreslingu. Zde Živný nestartoval – šetřil se na závěr, kterým byl „Supermač“ na pět kol mezi ním a Tesaříkem. František potvrdil dobrou formu, vyhrál 4:1 a dva tisíce, cenu pro vítěze.

Z osmi střetnutí s Tesaříkem máš skóre 6:2, těší tě to? „Samozřejmě mě to to velmi těší, protože na Golemu ruku jsem se připravoval s Milanem Hyršalem, který mi říkal, ať ke stolu nechodím jako na porážku, ale rychle na Dušana vystartuju. Do finále jsem šel s jednou prohrou s ním, ale zkusil jsem rychle nastoupit a dvakrát jsem ho porazil. Od té doby jsem začal víc trénovat, protože jsem věděl, že za čtrnáct dní bude supermač. Trénoval jsem starty, prostě jsem se na to připravil a uspěl. Golemovka mě těší o to víc, že jsem si dva dny před ní natáhl ramenní sval. Ortoped mi ho opíchal a říkal, že závodit jedu na vlastní nebezpečí. Přesto jsem tam jel a povedlo se to.“

Byli na Golemově ruce i jiní Bousováci? „V soutěži ne. Milan Hyršal a Michal Matějka závody organizovali, dělali rozhodčí a vše okolo. V Brně byli oba plus Michal Čapek, všichni skončili těsně pod medailami.“

Proč jsi v Brně nestartoval v normálních závodech? Šetřil ses na supermač? „Ano, přesně tak. On byl až na konci a kdybych šel závodit předtím, mohlo by se mi něco stát s rukou. Supermač byl jenom na pravačku, byl jsem odpočatý a zvládl jsem to.“

Jak tvůj největší soupeř nesl porážky? „V Dubňanech byl trochu rozlobený, později mě ve svých komentářích nazval hromotlukem. V Brně už porážku vzal sportovně, gratuloval mi a konstatoval, že momentálně jsem lepší. Ale to nic neznamená, naše souboje jsou dlouhodobě vyrovnané, vždy jeden z nás má sérii výher a pak se situace obrátí. Na mistrovství republiky mě může porazit.“

Momentálně se ty i ostatní připravujete na jaké závody? „14. března měla být extraliga v Podivíně, byla zrušena kvůli koronaviru. Připravujeme se na mistrovství republiky a tři týdny po něm je Mistrovství Evropy v Maďarsku. Tam bych chtěl jet, teda pokud bude. Tesařík byl nyní dvakrát mistrem Evropy, já ho v současnosti porážím, tak bych chtěl evropský titul, který mi zatím chybí.“

Když získáš titul. Odvezeš stůl do sběru? „Ne, to ne, stůl do sběru nepošlu. Vždyť od svých patnácti cvičím a i nyní bez cvičení nemůžu být. Necvičím dvě hodiny jako kdysi, ale stačí mi dvacet minut alespoň s malými činkami, jinak nejsem ve své kůži. Můj zdravotní stav se nějak výrazně nezlepšil, ale prostě jsem ho při

tréninku nevnímám a snažil se dobře připravit na soutěže. A vyplatilo se to. Záda a klouby mě bolely pořád, ale Důkladně jsem se s Milanem Hyršalem rozcvičil a šel jsem na to. Prioritou pro mě bylo vyhrát. A protože svaly byly připravené, rozhodla dobře nastavená hlava.“

Co obnáší současná příprava na republiku a Evropu? „Trénink obnáší lehké i těžké váhy, aby se upevnily šlachy. Musím zlepšit fyziku, protože na Evropě bývá třicet až čtyřicet soupeřů v kategorii. Dělam cvičení na výdrž, nejenom na sílu. Přednost má pravá ruka, protože levá je pořád nějak nemocná, není tak silná. Ale nechci předbíhat, třeba zkusím i levačku.“

Když jsme spolu mluvili posledně, dával sis předsevzetí zhubnout. Daří se ti to? „Od nového roku jsem shodil deset kilo na dvě stě deset, Hyršal chce, abych se dostal pod dvě stě. Momentálně se mi opět zvýšil cukr, dostal jsem inzulin a držím dietu jako před rokem, kdy jsem shodil třicet kilo. Jím malé porce několikrát denně, občas vynechám auto a jdu do hospody na náměstí pěšky. Občas se projdu na Bakovku a zpátky, když mám čas a náladu chodit.“

Bez podpory sponzorů a tvého okolí se asi neobejdeš. „To je pravda. Ze sponzorů mi zůstal pan Karel Zetka, který mi sponzoruje veškeré výdaje včetně rehabilitace a přípravy. Kéž by bylo více takových pánů, jako je pan Zetka! Pak by určitě bylo více dobrých sportovců i mimo fotbal a hokej. Pan Zetka je prostě chlap, za kterým když přijdu, tak mi zafinancuje všechno. Důležitá je pro mě samozřejmě i podpora rodiny, mé bývalé přítelkyně Petry Kočkové a moji dcery Marušky. A pochopitelně moji rodiče a doktoři, kteří mě vždy po závodech dávají dohromady.“

Co když se vzhledem k situaci republika ani Evropa konat nebudou? „Pak budu doufat, že dojde jen k posunutí termínů na později. A když to bude až na příš-

tí rok, budu se udržovat ve formě, abych mohl na Evropu v roce 2021. To se nedá nic dělat. My trénujeme pořád, bez omezení. Vždy v neděli se ke mně sjíždí kluci ze širokého okolí, abychom kvalitně potrénovali. V týdnu ke mně chodí cvičit lidé, kteří cvičí na postavu. Každý den mimo soboty tu někoho mám. Přijít může kdokoliv, kdo chce dělat páku nebo jenom cvičit pro dobrou postavu.“

Na Golemově ruce byla exhibice siláka René „Golem“ Richtera. Překonal světový rekord v trhání plechovek piva. Cos na to říkal? „Já Reného znám přes dvacet let. Když se u nás konaly úplně první závody v páce, to bylo 28. září 1996, utkali jsme se spolu. Já byl na pravačku druhý, on třetí a na levačku jsme si pořadí vyměnili. Pak s pákou skončil, dělal kuchaře v Rakousku a věnuje se silovým kouskům se svými zuby. V Dubňanech nejen trhal plechovky, ale třeba držel zubama vrtačku, dokud se jí nespálil motor. To před časem nabídnul známému výrobcí nářadí natočení reklamy, kde bude držet zuby jejich vrtačku a pak nějakou čínskou pro srovnání. A co se nestalo. Renomovaná odešla po šesti vteřinách, zatímco čínská vydržela třicet. A bylo po reklamě.“

Miloslav Ječný

Společenská kronika

Poděkování

Děkuji panu Kulovi a paní Jelínkové za milou návštěvu a dárek k mým narozeninám.

Josef Skramužský

Děkuji městu, panu starostovi Bočkovi a paní Jelínkové za milou návštěvu a dárek k mým narozeninám.

Štajerová

Děkuji Městu Dolní Bousov za dárek a blahopřání k mým narozeninám.

Jiří Novák

Děkuji panu starostovi M. Bočkovi a paní Jelínkové za milou návštěvu, blahopřání a dárek k mým narozeninám.

Jarmila Šemberová

Vzpomínka

Čas plyne, ale bolest v srdci zůstává. 17. dubna uplyne deset smutných let od chvíle, kdy nás ve věku šestnácti let navždy opustil náš milovaný syn David Nechanský. Pokud jste ho znali a měli rádi, věnujte mu tichou vzpomínku. Děkujeme.

Rodiče a bratr

Čas letí, ale vzpomínky zůstávají. 27. 4. 2020 uběhne 20 let od úmrtí pana Oldřicha Krále z Hráze.

Vzpomínají děti Olda, Věna a Naďa s rodinami.

PRODEJ CHOVNÉ DRŮBEŽE

/z veterinárně kontrolovaných chovů, které zaručují kvalitu a vysokou užitkovost/

Prodej 21. 5. 2020 – 14.30 h Dolní Bousov /parkoviště u bývalého kina/

Kuřice černé, červené, kropenaté, bílé /nesou bílá vejce/, sussex /hnědá vejce, vysoká užitkovost/, Vlaška a kuřice Modrá, kohoutci, Kačeny pekingské /bílé brojlerové/, Moularden /kříženec pizmové a pekingské kachny/, Husy bílé, Krůty /kanadské širokoprsé brojlerové/, Holokrčky, Kalimera /selské brojlerové kuře/, Brojlerová kuřata, Perličky

Info a objednávky:

Gallus Extra s.r.o., Hubenov 20, 588 05 Dušejov

Tel.: 567 212 754, 567 214 502, mob.: 731 701 331, 734 833 158 /NE SMS!/
 Volejte po-pá 7-15 h, e-mail: info@prodej-drubeze.cz,
 www.prodej-drubeze.cz

Kulturní tipy

Níže uvedené plánované akce se uskuteční pouze, pokud pomínou omezení volného pohybu nařízená vládou ČR. Děkujeme za pochopení.

3. 4. KINO v knihovně – oskarový film Parazit, 19.00, podkrovní knihovny

15. 4. Výstava fotografií – manželé Zemanovi, galerie Na faře, potrvá do 31. 5.

18. 4. Otevřená SOBOTA v knihovně, 9–12 hod. půjčujeme

30. 4. Čarodějnický rej, 17.00, Na Školništi

1. 5. Turnaj minižáků pod záštitou starosty města (19. ročník), fotbalové hřiště DB

8. 5. Fotbalový turnaj starých gard (11. ročník), fotbalové hřiště DB

8. 5. Oslavy 75. výročí konce 2. sv. války, areál v Břízkách

13. 5. Den proti rakovině – sbírka, celý den prodej kytiček po DB

23. 5. Mx Batti Cup, závodistiště Rachvala

30. 5. Pochoď z Bousova do Bousova, 9.00, od ZŠ, vhodné i pro rodiny s dětmi

Aktuální informace a podrobnosti najdete na

www.infocentrum.dolnibousov.cz

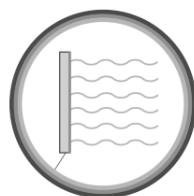
a na plakátovacích plochách.

Inzerce

♦ **Hledám někoho na sekání trávy** na pozemku o velikosti cca 350 m² – trvale od jara do podzimu. Finanční odměna. Tel.: 737 240 354.

NEJLEVNEJŠÍ BEZÚDRŽBOVÉ TOPENÍ

VANTOP

Rakouské infratopení WELLINA

K vidění v novém sídle na adrese **Horní Bousov 43**

Zpracování projektové dokumentace a poradenství zcela ZDARMA

Těší se na vás **Otakar Vaníček**, obch. ředitel pro ČR a SR

Tel.: 721 236 158, info@vantop.cz, www.vantop.cz

Zpravodaj Bousovák, vychází jako dvouměsíčník. Vydavatel: Město Dolní Bousov, nám. TGM 1, 294 04 Dolní Bousov, IČ: 00237680. Vydání povoleno MK ČR pod číslem E 13240. Pověřená redaktorka: Ing. Dita Říhová. Redakce: Ing. Dita Říhová, Miloslav Ječný, Zuzana Zemanová. Náklad 1250 výtisků. Grafická úprava a tisk MS Polygrafie s.r.o., Horka 35, 294 01 Bakov nad Jizerou, www.mspolygrafie.cz.

Příspěvky a inzerci přijímá Městská knihovna a infocentrum, tel.: 322 312 001, 322 312 002, infocentrum@dolni-bousov.cz. Uveřejněné příspěvky nemusí vyjadřovat názory redakční rady zpravodaje. Uzávěrka příštího čísla 15. 5. 2020. Později podané příspěvky nebo neuhrazené inzeráty nebudou otištěny. Děkujeme za pochopení.

Knihovni zahrada v Kostelní ulici se připravuje na horké léto - bylo zde vysazeno 20 ks suchomilných bylin a květin.

Krásné barevné kraslice vyrábí paní Bartoňová z Bechova.

Červenský mlýn - foto k textu na str. 6.

Přednáška o kukačkách pořádaná přírodovědným kroužkem byla hojně navštívena i veřejností.

Ples města uváděl Josef Kodrik a zahájil starosta M. Boček.

K tanci zahrála kapela Nine Orchestra.

Zatančil David Pechan s partnerkou.

Výherkyně jedné z hlavních losovaných cen.

Půlnoční vystoupení boleslavské taneční skupiny Let's Burlesque!